

dar neacceptarea tehnicii lexicografice generale la nivel european creează oarece disonanțe din punctul nostru de vedere.

Lucrarea de față, la fel ca prima parte a *Micului dicționar toponimic al Moldovei (structural și etimologic)*, dezvoltă un complex exegetic care include o analiză pointilistă minuțioasă. Rezultatul este o descriere bine conturată a procedeelelor de formare a fiecărui toponim în parte. Sunt avute în vedere toponimele formate în limba română, dar și cele în limbi străine, toate articolele fiind derulate diacronic, de la prima atestare documentară până la cea mai recentă. Se alcătuiește o imagine de ansamblu a acestor termeni coagulați științific și integrați în câmpuri toponimice semnificative, edificatoare. Există o bine dozată ariditate științifică, inerentă, obligatorie, care capătă elasticitate în cea mai precisă secvență lexicografică, cea etimologică. Se cere apreciată, și în acest al doilea volum al MDTM, deschiderea în fața „poveștii, istoriei, narațiunii”. Este vorba de etimologia populară tratată cu tot respectul și circumspecția necesară. Prudența, asociată cu inovația bine temperată, este una dintre calitățile acestui demers exegetic. Citez situații în care se indică două duble posibile origini (de exemplu, *Arșiță* — „suprafață de teren expusă soarelui” și „suprafață de teren pe care a ars pădurea”) sau formulări de tipul: „Conform tradiției locale” ori „După tradiția locală” (ca în paragrafele etimologice ale articolelor *Bobéică*, *Bohónca*, *Cacíca*, *Frumoása*, *Gémenea*, *Pojoráta*, *Pomárla*, *Săráta*¹ etc.).

Această lucrare reprezintă, ca și partea anterioară a dicționarului, o exemplificare clară a valabilității depline a teoriei câmpurilor toponimice, aparținând lingvistului Dragoș Moldovanu. Este, în mod cert, o teorie care reasează disciplina pe temelii inovatoare, pe baza unor criterii subtile și riguroase în același timp. Repetăm cele susținute de noi în ocazii asemănătoare: ar fi foarte bine dacă toate colectivele de toponimie din țară ar prelua, fie și parțial, această teorie și metodă, extrem de complexe și atrăgătoare, de vizualizare exegetică a numelor locurilor care ne înconjoară.

Partea a doua a *Micului dicționar toponimic al Moldovei (structural și etimologic)*, cu referire la *Toponime descriptive*, reprezintă o reușită a toponimiei europene prin caracterul înalt științific, prin organizarea bine strunită a materialului de o complexitate ieșită din comun. Îmbinarea rezolvărilor punctuale cu sistematicitatea generală a lucrării conferă o bază de documentare fără egal în literatura românească de specialitate.

Cristina Florescu

Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”,
Academia Română, Filiala Iași, România
(cristinafl24@yahoo.fr)

MIRCEA CIUBOTARU, „*Misterele*” *onomastice ale Iașilor*, vol. I–II, București, Editura Dark Publishing, Heidelberg, Herlo Verlag UG, 2021, 438 p. + 358 p.

Lucrarea la care ne vom referi în rândurile următoare nu este una de beletristică, eventual din genul polițist, cum poate ar fi tentați să creadă unii din cei care îi văd titlul. Dimpotrivă, este o lucrare de cercetare științifică de înalt nivel, semnată de Mircea Ciubotaru, unul dintre onomasticienii de valoare din România, care depune pasiune pentru cunoaștere și veridicitate științifică în tot ce realizează: cercetări de onomastică românească, de istorie și genealogie, despre istoria școlii românești (prin colecționarea și expunerea unor piese valoroase într-un muzeu al școlii, găzduit acum între colecțiile Muzeului Municipal „Regina Maria” din Iași), îndrumarea tinerilor cercetători (chiar dacă

doar informal), editare de volume (catagrafii, monografii, volume ale unor simpozioane). Provocat de nenumăratele inexactități despre istoria orașului Iași, tipărite și difuzate de-a lungul timpului – căci nu puțini sunt cei care au fost atrași de acest subiect –, autorul a căutat sub praful care acoperă dosarele din arhive și a străbătut la pas străzile și străduțele târgului ieșean, reușind să dezlege enigme ale hodonimiei ieșene de ieri și de azi. Desigur, în demersul detectivistic, un rol de seamă l-au avut cunoștințele sale istorice, filologice, geografice și culturale, însoțite de curiozitate, fler, intuiție și perseverență, fără de care cercetarea nu ar fi avut rezultatele regăsite în cele două volume impresionante ca număr de pagini și mai ales ca substanță. Multe texte din cuprinsul acestor două tomuri au apărut, sub forma unui serial, în revistele „Cronica veche”, „Expres cultural” și „Prutul”, dar, după cum mărturisește autorul, au fost necesare modificări, impuse, în primul rând, de inserarea de noi informații obținute în urma documentării arhivistice și a descoperirii recente a unor hărți extrem de importante pentru istoria orașului Iași (I: 12–13).

După capitolul introductiv, *O cercetare necesară*, în care Mircea Ciubotaru își argumentează hotărârea de a redacta această lucrare, urmează un text intitulat *Iași – ortografie, ortoepie și etimologie*, binevenit pentru elucidarea variantelor de scriere și pronunție pe care le are numele fostei capitale moldave și a etimologiei oiconimului. Lucrarea continuă, în mod firesc, cu subcapitolul *Incursiuni la obârșiile târgului Iași*, unde sunt prezentate câteva date esențiale privind formarea și evoluția localității, a rețelei de comunicație și a procesului de denominație toponimică. Discuțiile despre misterele toponimice urmează un traseu configurat în funcție de localizarea realiilor vizate din teritoriul urban ieșean (*Vatra târgului, mahalale și cartiere, Muntenimea și Copoul, Căcaina, Șesul Bahluului* ș.a.), dar și în funcție de tematici (*Fantasme erotice și subterane, Politică, administrație și toponimie ieșeană*). Bibliografia folosită este mai vastă decât o arată cele 24 de pagini, pentru că sutele de documente din arhive consultate de specialistul toponimist sunt, aici, adunate sub titlurile fondurilor sau colecțiilor (de exemplu, un singur rând din Bibliografie – ANI, HP = Arhivele Naționale Iași, *Hărți și planuri* – înseamnă în realitate zeci de planuri văzute, studiate, comparate, din care doar 21 au fost citate aici). Indicele antroponimic și cel toponimic de la finalul celui de-al doilea volum vin în sprijinul căutării țintite a unui nume propriu.

Lucrarea prezentată în aceste pagini este atât de bogată în informații, încât o prezentare a tuturor noutăților pe care le aflăm din cele două tomuri ar însemna o rescriere, pentru că, oriunde ai deschide volumele, la orice pagină te-ai opri, materialul istoric, geografic, cultural și lingvistic este extrem de ofertant și prezentat într-o formă „atractivă stilistic și mai accesibilă unui public cititor divers decât în varianta academică a unor discuții etimologice specioase, care rămân, de regulă, ascunse în paginile unor publicații științifice, cu difuzare limitată” (I: 5). De aceea, vom prezenta în continuare, selectiv, doar câteva exemple de bune practici de cercetare toponimică extrase din această lucrare.

Adevărata dificultate în stabilirea etimologiei toponimice este identificarea motivației care a stat la baza alegerii unui anumit nume, autorul propunând „soluții etimologice certe sau măcar probabile” (I: 12), prin identificarea unor proprietari ale căror nume au rămas legate de ulița/strada unde au locuit, prin descrierea locului sau prezentarea vreunei întâmplări care a determinat apariția unor toponime ieșene. De exemplu, strada Zmeu, tot mai cunoscută ieșenilor prin amplasarea aici, de câțiva ani, a Muzeului Municipal „Regina Maria”, amintește de spătarul Ilie Burchi, poreclit *Zmău* (I: 61), hodonimul *Strada Pădurii*, inițial *Strada Pădure*, s-a format de la numele de familie *Pădure*, atestat încă din secolul al XVIII-lea (I: 411) și nu de la o pădure, cum a presupus Ion Mitican (I: 402), *Ulița Harabagiilor* își datorează denumirea unui mic grup purtând numele de familie *Harabagiu* (I: 412), *Trecătoarea Davidel* amintește de paharnicul D. Davidel, care locuia pe acea uliță

la 1853 (I: 176), *Strada Gândul* este motivată de terenurile aflate în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea în proprietatea familiei Gândul (I: 204–205) etc.

Fidel conduitei științifice impecabile cu care ne-a obișnuit, Mircea Ciubotaru citează (riguros, nu doar amintind numele autorului sau titlul lucrării, cum se mai procedează în unele lucrări, așa-zise de popularizare), după necesitate, cercetătorii care abordează tema hodonimiei ieșene, aprobându-i sau, dacă este cazul, combătându-i pe bază de documente sau alte argumente științifice, în vederea unor „răfuieli²⁰ cu nume învăluite în negura cu care Chronos își șterge urmele sau prizoniere ale atotstăpânitoarei neștiințe” (I: 21). Notele conținând sursele informațiilor sunt amplasate abia la finalul capitolelor și nu la subsolul paginii, cum ar fi fost, poate, mai ușor de urmărit.

Onomastica a atras dintotdeauna interesul specialiștilor, dar și al nespecialiștilor, care, mai ales când au avut loc de manifestare în cărți bine promovate, în presă și, mai nou, pe internet, au făcut cunoscute ipotezele lor, uneori niște „sărace fantezii” (II: 249), publicului larg, nespecializat, care le-a adoptat fără rezerve. Iar unul din obiectivele profesorului Mircea Ciubotaru este descoperirea adevărului științific și propagarea lui, îndreptarea greșelilor care au legătură cu denotația, mai ales cea veche, a unor străzi și cartiere din Iași. Chiar dacă, adesea, legenda este mai atractivă decât realitatea.

Cercetarea documentelor de arhivă este esențială pentru aflarea motivației denominative în foarte multe cazuri. De exemplu, în paginile lucrării sunt furnizate indicații despre *Podul Spânzurătorii* sau *Spânzurătorilor*, atestat încă de la mijlocul secolului al XVIII-lea și „care a dat bătaie de cap istoricilor Iașilor” (II: 180). Grație unui plan din 1840 (recent descoperit de Laurențiu Rădvan, un pasionat cercetător al istoriei urbane), unde se vede localizarea acestui pod lângă fostul bazar de sub pasajul Nicolina, peste Nicolina Seacă, Mircea Ciubotaru avansează explicația denumirii: „Pluralul determinantului din sintagma Podul Spânzurătorilor nu sugerează faptul că acolo ar fi existat (măcar) două spânzurători, ci este motivat de poziția podului ca trecere spre ulițele ce duceau către iarmaroc” (II: 181). Tot documentele pun capăt legendelor sau altor explicații greșite despre numele *Podului Verde* sau al *Podului Roș*. Dificultățile etimologice privind aceste două toponime sunt cauzate în primul rând de cele două sensuri ale termenului *pod* care s-ar fi putut aplica toponimelor menționate: „construcție pentru trecerea peste o apă sau un teren denivelat” și „pavajul de lemn al unei ulițe” (v. I: 322). A doua dificultate rezidă în explicarea rolului culorii în sintagmele respective: de ce Roș(u), de ce Verde? În privința *Podului Verde*, culoarea a fost pusă de obicei pe seama copacilor de pe marginea drumului care urca Copoul, dar de fapt se datorează culorii în care erau vopsite balustradele de lemn ale unui pod (identificat de autor într-un plan de la 1820), practică „instituită de ruși, încă din secolul al XVIII-lea, din considerente topografice militare” (I: 322). Și explicațiile care ne-au parvenit de-a lungul vremii pentru denumirea *Podul Roș*, mai mult sau mai puțin macabre – între care apa Bahliului înroșită fie de sângele boierilor decapitați de Vodă cel Rău, fie de vitele sacrificate de măcelari sau, conform altor ipoteze, amplasarea în zonă a caselor de prostituție cu perdele roșii, buștenii de pin roșu aduși tocmai din Rusia pentru a podului ulițele ori o inedită asociere etimologică, jumătate românească (*Podul*), jumătate evreiască (*Rosh* = cap, început) –, sunt combătute de Mircea Ciubotaru cu argumente istorice și documentare. La 1769, într-un plan rusec, este notată și o perifrază care se traduce astfel: „Pod peste râul Bahlui numit roșu”, așadar nu era vorba de un drum podit, ci de podul peste Bahlui, al cărui „parmaclac” a fost vopsit, din poruncă rusească, în roșu (II: 112). O altă legendă vehiculată prin cărți, ziare sau pe internet, leagă numele cartierului

²⁰ Răfuieli cu sensul „clarificări”, după cum explică însuși autorul înțelesul vechi al termenului.

Manta Roșie de cel al călăului Gavril Buzatu, care ar fi locuit într-o casă din acea zonă și ar fi purtat tot timpul manta lungă și beretă roșii; această ipoteză este combătută de detectivul onomastician cu argumente logice și istorice: acel Buzatu sigur purta o tunică roșie, uniforma de călău, și nu o manta, iar locuința sa a fost, după cum o arată diverse surse, lângă închisoarea aflată pe strada Păcurari, deci departe de casa din cartierul Manta Roșie în care presupun unii, greșit, că a locuit (II: 165–166). Argumentul decisiv îl reprezintă atestarea la 1859 a lui Vasile Manta Roșie din cătunul Cetățuia. „Nu a știut gospodarul din acea cotună cât și cum va dăinui numele său în toponimia și în imaginarii ieșean din epoca internetului!” (II: 168).

Și misterul toponimului *Podul de Fier*, numele unei cunoscute zone din Iași unde astăzi nu există niciun pod, este lămurit de Mircea Ciubotaru: Podul de Piatră (atestat încă de la 1665) a fost înlocuit cu un pod nou, de fier (construit în 1883 de o firmă franceză), necesar „pentru trecerea peste Căcaina a unei conducte generale de fontă, cu calibrul de 25 cm, dintre hidrometrele de la Spitalul «Pașcanu» și Mănăstirea Golia” (I: 422). *Strada Arcului* (fostă *Ulița Bohotineanului*) este mărturia toponimică a existenței între 1845 și 1890 a unui pasaj în formă de arc care făcea posibilă trecerea elevilor între clădirea Academiei Mihăilene și cea a Institutului gimnazial și internatului (I: 200); această stradă a purtat, de-a lungul timpului, și numele lui A.C. Cuza, dar și al militanului comunist Filimon Sârbu, pentru ca în 1964 să-și recapete numele pe care îl are și astăzi.

Ce părere are autorul în legătură cu legendarele tuneluri care, în opinia unora, ar străbate orașul, și mai ales care este adevărul privind o galerie subterană care ar fi făcut legătura, pe sub Bahlui, între Curtea Domnească și Mănăstirea Cetățuia, pentru ca pe acolo să se salveze ieșenii în timpul atacurilor dușmanilor? Pentru a ne avertiza asupra lipsei de fundament a acestor legende, Mircea Ciubotaru scrie: „Fiindcă apărarea cea mai bună era cea recomandată de strămoșeasca înțelepciune, *fuga-i rușinoasă, dar e sănătoasă*, abreviată de viteza momentului critic în locuțiunea *a luat-o la sănătoasa*, tot mama pădure protectoare, devenită din nerecunoștință filială spăimoasă Muma Pădurii din basme, precum și dosirea de circumstanță prin tainițe subterane, vechi frigidere ecologice pentru brânză și curechi, vin și carne afumată, fructe și «legumuri», erau soluțiile ieftine pentru salvarea tuturor păcătoșilor, de la vlădică la opincă, chiar și pentru vodă (Vasile Lupu, de pildă, refugiat în Codrii Căpoteștilor, în vara anului 1650), precum glăsuiesc numeroase pasaje de hronică, prea puțin eroice” (II: 228). Așa-zisele tuneluri sunt, de fapt, continuă autorul, pivnițe și canale pluviale (lagumuri) „ce străbat pe sub străzi și case zona centrală a Iașilor, majoritatea construite în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea și bine documentate arhivistic sau arheologic” (*ibidem*). Subiectul este discutat pe larg, având în vedere ceea ce deja s-a scris despre el, dar și ținând cont de probele documentare și ale logicii (II: 227–236).

Dificultatea identificării unor vechi drumuri ce străbăteau târgul ieșean este cu atât mai mare în cazul unora purtând, în aceeași perioadă, nume diferite. Mircea Ciubotaru atrage atenția asupra faptului că „este esențială pentru identificarea multor ulițe din Iașii secolelor al XVII-lea–al XIX-lea înțelegerea mentalității populare a denominației urbane de dinaintea impunerii sistemului oficial, de la 1866, anume coexistența în aceeași perioadă, uneori de doar câteva decenii, a două sau chiar trei nume diferite pentru aceeași uliță sau tronsoane ale sale ori a aceleiași denumiri pentru două sau trei ulițe, ca nume mai noi sau vechi, știute și declarate de martorii la diverse tranzacții de case, pivnițe sau dugheni” (I: 90–91). Fără această explicație importantă, cititorul poate considera unele referințe confuze, cum ar fi cea a echivalării actualei străzi *Elena Doamna* cu *Ulița Fânului* sau a *Fânăriei*, cu *Strada Albă* și cu *Ulița Trăpezănească*.

Multe din străzile ale căror nume sunt explicate în cele două volume ale lucrării de față au dispărut odată cu modernizarea structurii orașului: *Labirintul* (I: 409),

Ulița Harabagiilor (I: 412), *Stradela Întunecată* (I: 56), *Stradela Juraților* sau *a Jurătorilor*, *Ulița Cavacului* (I: 64), *Stradela Șubă* și *Stradela Pânzăriței* (I: 256), *Strada Dimitrie Gusti* (I: 55) etc. Altor le-a fost schimbat numele, motivat sau, mai adesea, nemotivat. *Ulița* sau *Strada Dâmbu* (a cărei denumire este atestată la 1884, I: 356) se numește, din 1909, *Strada M. Eminescu*²¹, *Ulița Târgului de Sus* este azi *Bulevardul Independenței* (I: 135), *Ulița Goliei* este *Strada Cuza-Vodă* (I: 127), o parte din *Ulița Mare* a devenit *Strada Lăpușneanu* (I: 136).

Istoria orașului este cuprinsă și în hodonime, iar detaliile prezentate de Mircea Ciobotaru ne fac să regretăm schimbările aduse de oficialități. De exemplu, *Strada Otilia Cazimir*, unde se află casa memorială a poetei, s-a numit până în 1999 *Strada Bucșinescu*. La paginile I: 65–67, autorul deslușește motivația denumirii vechi: casele vornicului Iordachi Bucșinescu, situate, la începutul secolului al XIX-lea, la intersecția a cinci drumuri, dintre care unul va primi numele vornicului. Aflăm că în *Mahalaua Băelor* (de la 1884) existau câteva feredeie evreiești (I: 409), iar hodonimul *Strada Conductelor*, atestat la sfârșitul secolului al XIX-lea, era motivat de vechiul traseu al conductei de la Zidul Apelor (I: 409). Doar *Stradela Uzinei* mai amintește de Uzina electrică (înființată în anii 1899–1900, cf. I: 178), căci *Strada Uzinei* a fost rebotezată în *Strada Sfântul Petru Movilă*. Hodonimul *Ulița lui Burghеле* (pentru că „începea de la casele spătarului Costachi Burghеле” I: 215) a fost schimbat, în 1866, după numele profesorului la Academia Mihăileană – Gheorghe Săulescu, cum se numește și astăzi. Etimologia pentru *Strada Fierbinte* „nu trebuie să înfierbânte imaginația în căutarea unei fierbinți motivații, [ci] trimite la un nume (poreclă) de persoană, absentă din documentele veacului al XVII-lea, dar care nu era un oarecare, de vreme ce un urmaș (nepot) al aceluia, Gheorghe Herbinteală, scria zapise (1732), ca și Năstas(e) Herbinte (1765) sau Năstas(e) Herbintoiul (1768), probabil strănepot” (I: 63). *Strada Adamache* amintește de numele spătarului Adamache, fost proprietar în zona respectivă (I: 85), iar *Stradela Albă* este martoră a existenței în acea zonă a unei biserici din lemn, văruiată, și de aceea numită *Biserica Albă* (învecinarea cu acest lăcaș de cult este motivul pentru care, în 1866, *Ulița Aghenției* își schimbă numele în *Strada Albă*, astăzi *Strada Elena Doamna* I: 411). *Strada Tăietoarea* (în Nomenclatorul Primăriei Iași este notată cu forma nearticulată: *Tăietoare*) de astăzi a rămas singurul martor al locului unde era tăietoarea târgului (sau căsăpia, salhanaua); drumul este atestat la 1861 ca *Ulița Căsăpia Mare*, iar la 1884, ca *Strada Tăetoarei* sau *Strada Tăetoarei Vechi* (I: 429).

Avatarurile denominative ale căilor de comunicație sunt surprinse adesea în paginile lucrării. Astfel, strada numită astăzi *Ornescu* (denumire arbitrară, pentru că fostul primar interimar cu acest nume nu a avut casă aici) era cunoscută în trecut ca *Ulița Căcăinii*, dar și *Ulița Meserciilor* (I: 411–412); *Râpa Galbenă* (datorită lutului galben) este atestată anterior anului 1869 ca *Râpa cea Mare*, *Râpa de Sus*, *Râpa Muntenimii*, *Râpa Mărginenilor* (I: 218); *Strada Prof. Constantin Stere* era odinioară numită *Ulița Brașovenilor* (I: 35); *Ulița Târgului de Sus* a avut și numele *Gheorghe Dimitrov*, iar din 1977, *Bulevardul Independenței* (I: 135). De altfel, în ultimul capitol al lucrării, intitulat *Politică, administrație și toponimie ieșeană* (II: 238–278), care conține o amplă cercetare diacronică și sociolingvistică a toponimiei urbane, se găsesc numeroase astfel de exemple.

Dovadă a minuțiozității în cercetare este și semnalarea unui caz de înregistrare inexactă unui hodonim pe hărțile Google Maps, atât de mult folosite astăzi: *Strada Pictor Rafael*, care în nomenclatorul stradal oficial este doar *Strada Rafael* (I: 390), ca și multe

²¹ Autorul se miră, pe bună dreptate, că numele marelui poet denumește o biată stradă, și nu un bulevard, cum s-ar conveni.

corectări de identificări greșite ale unor imobile (precum cea a agăi Costachi Carp) sau vechi drumuri (vezi, de exemplu, discuțiile despre cele trei căi numite *Ulița Chervăsăriei* I: 90 ș.u., amendarea sinonimiei *Ulița Harabagiilor = Strada Elena Doamna* I: 412).

Bogata informație istorică, lingvistică și geografică ar fi putut să descurajeze cititorul, dacă autorul nu ar fi folosit un stil aparent degajat, cu trimiteri intertextuale și îmbinări ludice de termeni: „Urcând pantele Rufenilor și ajungând la poarta tărâmului promițător al unui loc de vecinică verdeață, unde veghează primitori Sf. Petru și Sf. Pavel [este vorba, desigur, de poarta cimitirului ieșean „Petru și Pavel”], repede trecem nepăsători și pe lângă tâpșanul de pe care o veche moară de vânt [aici va urma explicația numelui cartierului Moara de Vânt, învecinat cu cartierul Tătărași] își învârtea disperată aripele, în nădejdea confruntării cu vreun donquijote tătărașan” (II: 10), „matrioșca toponimică” (I: 33), „cuvioasă dezgropăciune etimologică” (I: 177), „noaptea iguanelor etimologice” (II: 115), „legende etimologice potrivite pentru scenariu cinematografice și cu succes mediativ de top pe internetul de astăzi” (II: 165), „maladia tunelului cronic” (II: 230), „și mă vizitează și pe mine o tristețe iremediabilă, mai adâncă decât cea topârceniană, în fața derapajelor gândirii” (II: 236). Acestea atrag cititorul, făcând lectura plăcută și instructivă în același timp.

Lucrarea conține destul de mulți termeni cândva de actualitate, pe care vorbitorul obișnuit de astăzi nu îi cunoaște, sau termeni regionali, pentru înțelegerea cărora este necesar să se apeleze la dicționare. Autorul vine uneori în ajutorul cititorului cu explicații scurte sau dezvoltate, precum „brudina (taxa de trecere pe pod)” (II: 120) și „brudina (taxa de trecere pentru carele cu orice încărcătură)” (I: 420), „la intrarea în orașe, la rohatce” (I: 181), chervăsărie, adică vamă (I: 52), rateșuri, adică hanuri la drumuri principale (*ibidem*). Chiar și așa, recurgerea la dicționare nu poate fi evitată, acestea facilitându-ne accesul semantic la termeni desemnând realități de odinioară, la regionalisme sau la arhaisme, care dau un farmec aparte scriiturii: *eforie* (cunoscut de cei mai mulți nespecialiști doar în sintagmele toponimice ce desemnează două stațiuni de la malul Mării Negre), *cinovnic*, *locantă*, *culucciu*, *cupeț*, *tractir* ș.a.

Îmbinând, ca și în alte lucrări ale sale, cercetarea de teren cu cea de riguroasă documentare în biblioteci și arhive, la care se adaugă excelente cunoștințe în domeniile lingvisticii, istoriei și geografiei, Mircea Ciubotaru a reușit să scrie o lucrare utilă și atractivă nu doar pentru cercetători, ci și pentru publicul larg, doritor să afle motivația care stă la baza unor nume de străzi ieșene și, implicit, istoria locurilor²². Valoarea acestei opere atât de bogat documentată a fost confirmată și de premiile cu care a fost răsplătit toponimistul ieșean: premiul „Al. Tzigara-Samurcaș” (2022), acordat de revista „Convorbiri literare”, și „Medalia pentru cercetarea istoriei orașelor” (2023), conferită de Comisia de istorie a orașelor din România a Academiei Române. Așteptăm cu interes și alte publicații, rezultate ale pasiunii sale de a elucida mistere onomastice (ieșene sau de oriunde), precum lucrarea privind toponimia din bazinul superior al Bârladului.

Daniela Butnaru

Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”,
Academia Română, Filiala Iași, România
(d_butnaru@yahoo.com)

²² Tot în 2021 a fost publicată încă o lucrare despre trecutul urban ieșean, semnată de Mircea Ciubotaru, *Grădini, piețe, case și locuri. Studii ieșene* (Iași, Editura Doxologia), care completează în mod fericit cartea prezentată în aceste pagini.